

Standardy kontrol výkonu přenesené působnosti obcí na úseku střetu zájmů ve smyslu zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Předkládaný text se věnuje postupu krajských úřadů při kontrolách výkonu přenesené působnosti obcí na úseku střetu zájmů. Obecní úřady vykonávají přenesenou působnost na úseku střetu zájmů ve dvou oblastech. Jednak jsou tzv. podpůrnými (zapisujícími) orgány ve smyslu § 14a odst. 1 zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „StřZáj“). Dále obecní úřady obcí s rozšířenou působností projednávají přestupky na úseku střetu zájmů, a to na základě § 25 StřZáj.

Kontrolu je možné rozdělit do dvou základních oblastí, a to na kontrolu správnosti a úplnosti zápisů v Centrálním registru oznámení (dále jen „CRO“) [bod A) níže]. Druhou z kontrolovaných oblastí je pak agenda přestupků [bod B) níže].¹ Podle těchto oblastí jsou členěny tyto standardy.

Připomeňme, že osoby, které jsou považovány za veřejné funkcionáře ve smyslu StřZáj, jsou uvedeny ve výčtu § 2 odst. 1 a 2. Veřejní funkcionáři dle § 2 odst. 1 StřZáj zájmů mají být zapsáni do CRO vždy (již z titulu výkonu dané funkce mají povinnost podávat oznámení do tohoto registru).

Veřejní funkcionáři dle § 2 odst. 2 StřZáj mají povinnost podávat oznámení do tohoto registru a mají tak být v CRO evidováni pouze v případě, že v rámci výkonu své činnosti splňují alespoň jednu podmínku dle § 2 odst. 3 písm. a) až d) zákona o střetu zájmů, tj. v případě, že osoba veřejného funkcionáře v rámci výkonu své činnosti:

- a) je oprávněna nakládat s finančními prostředky orgánu veřejné moci jako příkazce operace ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, pokud hodnota finanční operace přesáhne 250 000 Kč – postačí tedy pouhá možnost finanční operaci v uvedené hodnotě uskutečnit (nikoli faktické uskutečnění); finanční limity se nesčítají, tj. pokud je veřejný funkcionář příkazcem operace pouze např. s finančním limitem 50 000 Kč, tato podmínka podle StřZáj naplněna není, přestože by hodnota souhrnu finančních operací přesáhla částku 250 000 Kč,

¹ Současně je nutné upozornit na povinnost obcí týkající se dodržování čl. II. bodu 8 přechodných ustanovení zákona č. 14/2017 Sb., který stanoví, že „evidenční orgány podle § 14 zákona č. 159/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, uchovávají oznámení podle § 9 až 11 a § 12 odst. 2 zákona č. 159/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a žádosti podle § 13 odst. 4 zákona č. 159/2006 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, podané v listinné podobě, a to po dobu 5 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.“ Evidenčním orgánem byl v případě obcí dle zákona o střetu zájmů účinného do dne 31. 8. 2017 tajemník či starosta, a to ve vztahu k zastupitelům či vedoucím úředníkům. V případě uchovávání uvedených oznámení a žádostí se však nejedná o povinnost, kterou by bylo možné kontrolovat v rámci výkonu přenesené působnosti ze strany krajských úřadů [s ohledem na § 8 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), který stanoví, že pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost]. Ani novela zákona o střetu zájmů v tomto ohledu nepřinesla žádnou změnu.

- b) bezprostředně se podílí na rozhodování při zadávání veřejné zakázky nebo na rozhodování při výkonu práv a povinností zadavatele při realizaci zadávané veřejné zakázky,
- c) rozhoduje ve správním řízení, s výjimkou příkazu na místě, nebo
- d) se podílí na vedení trestního stíhání – v případě zde popisovaných kontrol se o tuto skupinu veřejných funkcionářů jednat nebude.

V případě nejasností či dotazů týkajících se problematiky střetu zájmů je možné obrátit se na Odbor střetu zájmů a boje proti korupci Ministerstva spravedlnosti, a to na e-mailovou schránku ozs@msp.justice.cz.²

Seznam zkratk (pozn. zkratky nejsou použity při citaci zákonných ustanovení):

CRO	Centrální registr oznámení
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
PřesZ	zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů
SpŘ	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
StřZáj	zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů

² Dále odkazujeme na internetové stránky Ministerstva spravedlnosti, kde jsou v rubrice věnující se střetu zájmů (<https://www.justice.cz/web/msp/ke-stazeni>) k dispozici různé metodické manuály a metodiky. Pro oblast kontroly výkonu přenesené působnosti je k využití zejména Metodika pro orgány I. stupně příslušné k projednávání přestupků podle zákona o střetu zájmů

A) Zápis veřejných funkcionářů do CRO obecním úřadem jakožto tzv. podpůrným (zapisujícím) orgánem a plnění povinností s tím souvisejících (§ 14a StřZáj)

Kontrolnímu orgánu lze k této oblasti kontroly doporučit:

- před kontrolou na místě si vytvořit seznam veřejných funkcionářů, které obecní úřad jako tzv. podpůrný orgán (dále také „kontrolovaná osoba“) do CRO zapsal³, a ze kterého bude vybírán kontrolní vzorek, případně si od kontrolované osoby seznam jí zapsaných veřejných funkcionářů vyžádat;
- vyžádat si předem seznam příspěvkových organizací obce jako podklad pro kontrolu zápisu jejich veřejných funkcionářů;
- při kontrole na místě vybrat náhodně kontrolní vzorek (např. 5) veřejných funkcionářů, u kterých bude provedena detailní kontrola;
- u kontrolovaných veřejných funkcionářů (zejména z řad příspěvkových organizací a vedoucích úředníků kontrolované osoby) zhlédnout nezbytné údaje prokazující jejich pracovní zařazení a funkční náplň, a to s ohledem na přesnou identifikaci jejich pracovního zařazení (s ohledem na naplnění definice veřejného funkcionáře a podmínek § 2 odst. 3 StřZáj)⁴ ;
- při kontrole zápisu veřejných funkcionářů z příspěvkových organizací⁵ a vedoucích úředníků kontrolované osoby zpravidla dožádat předem pracovní náplně či pracovní úkoly, ze kterých bude seznatelná jejich činnost (pro naplnění podmínek § 2 odst. 3 StřZáj)⁶;

³ Seznam si lze jednoduše vytvořit z veřejně dostupné části CRO (cro.justice.cz) pomocí filtrů (např. dle zapsané organizace, podpůrného orgánu či jejich kombinace).

⁴ K otázce naplnění podmínky dle § 2 odst. 3 StřZáj pouze v některých letech výkonu funkce veřejného funkcionáře a dopadu na zápis do CRO blíže na <https://www.justice.cz/web/msp/casto-kladene-otazky?clanek=casto-kladene-otazky>.

⁵ K řádnému plnění úkolů podle ustanovení § 14b odst. 1 StřZáj, mj. v souladu se zásadou ochrany veřejného zájmu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 SpŘ, musí mít obecní úřad (jakožto zřizovatel) od svých příspěvkových organizací k dispozici údaje týkající se pracovního zařazení a funkční náplně jejich zaměstnanců. Jen tak lze totiž zjistit, jestli daní zaměstnanci mají či nemají postavení veřejného funkcionáře majícího oznamovací povinnost podle ustanovení § 9 až 11 a 12 odst. 4 StřZáj. Za správné určení toho, kdo je zapisovaný veřejný funkcionář, odpovídá totiž obecní úřad, jako tzv. podpůrný orgán. V žádném případě by tedy neměl toto určení nechat na příspěvkových organizacích (které mu bez dalšího samy nahlásí své zaměstnance, kteří jsou zapisovanými veřejnými funkcionáři). Oprávnění požadovat potřebné údaje o pracovním zařazení tedy pro obecní úřad implicitně vyplývá přímo z ustanovení § 14b odst. 1 StřZáj.

⁶ Předmětem kontroly krajského úřadu nejsou jednotlivé příspěvkové organizace obcí. Krajský úřad nicméně musí mj. kontrolovat, jak povinnost zápisu veřejných funkcionářů, a tedy správné určování, kdo zapisovaným veřejným funkcionářem je, nebo není, obecní úřady vykonávají, tedy mj. jak získávají údaje o pracovním zařazení a funkční náplni zaměstnanců příspěvkových organizací. V případě, že daná příspěvková organizace neposkytne dané podklady na základě pouhé neformální žádosti, se jako možné řešení jeví postupovat na základě ustanovení § 158 odst. 1 a 177 odst. 2 SpŘ, na jejichž základě bude aplikováno ustanovení § 154 SpŘ, a na jeho základě využito ustanovení § 53 SpŘ o důkazu listinou (zejména odst. 1 o ediční povinnosti). V této věci je vhodné upozornit, že ustanovení § 158 odst. 1 a 177 odst. 2 SpŘ nejsou používána na základě § 28 zákona č. 255/2012Sb., o kontrole (kontrolního řádu), ve znění pozdějších předpisů, o subsidiárním použité SpŘ (z rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 11 A 199/2014-30 vyplývá, že subsidiární použití SpŘ na základě ustanovení § 28 kontrolního řádu se vztahuje pouze na případy, kdy v se v souvislosti s kontrolou podle

- vyžádat usnesení ze zasedání zastupitelstva obce, kde je uvedeno odvolání/zvolení členů zastupitelstva a rady obce a dále dokumenty, jakým způsobem podpůrný orgán veřejným funkcionářům předává informace o zápisu, lhůtě k podání oznámení včetně předání přístupových údajů do CRO.

Nad rámec výše uvedeného připomínáme, že informace shrnující postup podpůrných orgánů při zápisu veřejných funkcionářů jsou k dispozici na webu MSp v sekci Ke stažení: <https://justice.cz/web/msp/ke-stazeni>. V případě, že je zjištěna závada v zápisu v CRO, je možné kontrolovanou osobu odkázat na MSp s žádostí o konzultaci či provedení opravy zápisu.⁷

I. Zápis veřejných funkcionářů dle § 2 odst. 1 a 2 StřZáj podle § 14a odst. 1 StřZáj

§ 14a StřZáj

Zápis do registru oznámení

(1) Neprodleně, nejpozději však do 15 dnů ode dne zahájení nebo skončení výkonu funkce, se do registru oznámení zapíše jméno, popřípadě jména a příjmení veřejného funkcionáře, datum a místo jeho narození, právnická osoba nebo její orgán nebo organizační složka, ve kterých veřejný funkcionář působí, jeho funkci, kterou v této právnické osobě nebo jejím orgánu nebo organizační složce zastává, a data zahájení a skončení výkonu jeho funkce, s výjimkou utajované informace podle zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

✓ Obecní úřad provedl řádně ve lhůtě zápis veřejného funkcionáře.

Obecní úřad, jakožto tzv. podpůrný orgán, dodržel zákonem stanovenou lhůtu pro zápis všech vyjmenovaných údajů týkajících se veřejného funkcionáře. Na základě provedeného zápisu začne veřejnému funkcionáři běžet zákonná lhůta pro podání tzv. vstupního nebo tzv. výstupního oznámení. **Pozor** – je nutné kontrolovat i to, zda v CRO někteří veřejní funkcionáři nechybějí. Toto je nutné zjistit ze seznamu příspěvkových organizací⁸, seznamu členů zastupitelstva (dostupného například na webových stránkách), případně výpisů z veřejných rejstříků (např. u statutárních

kontrolního řádu provádí typ řízení výslovně uvedený ve SpŘ), nýbrž přímo (na základě systematického výkladu).

⁷ Některé změny mohou podpůrné orgány provést samy (např. zápis změny „uvolněnosti“ veřejného funkcionáře), některé změny lze provést pouze v součinnosti s MSp (např. výmaz funkce veřejného funkcionáře).

⁸ Seznam příspěvkových organizací jednotlivých obcí lze často získat na internetových stránkách těchto obcí, ev. též na stránkách o dané obci: <https://mesta.obce.cz/>. Na internetových stránkách jednotlivých příspěvkových organizací lze zpravidla nalézt jejich organizační strukturu, ze které by mělo nezdědkou být možné odvodit, zdali daný zaměstnanec, vzhledem ke své činnosti, má postavení veřejného funkcionáře povinného podávat oznámení podle ustanovení § 9 až 11 a § 12 odst. 4 StřZáj. V případě, že se z uvedených pramenů opatřit potřebné informace nepodaří, bude na místě požádat příslušný obecní úřad o jejich poskytnutí.

orgánů příspěvkových organizací) atp. Stejně tak je nutné ověřit, zda nejsou některé osoby v CRO zapsány chybně, tj. aniž by byly veřejnými funkcionáři.

- ❖ *Lze konstatovat, že zápis do Centrálního registru oznámení je u vybraných veřejných funkcionářů bez závad.*⁹

*** Obecní úřad vůbec nezapsal údaj o zahájení či ukončení výkonu funkce veřejného funkcionáře.**

V takovém případě veřejnému funkcionáři dosud nevznikla povinnost podat v zákonné lhůtě tzv. vstupní nebo tzv. výstupní oznámení. Daný veřejný funkcionář není v případě absence zápisu zahájení výkonu funkce vůbec uveden v CRO a není umožněna řádná veřejná kontrola případného střetu zájmů. V situaci chybějícího zápisu o ukončení výkonu funkce pak CRO neplní svoji informativní funkci. Veřejný funkcionář je v obou případech omezen ve výkonu své zákonné povinnosti vyplývající ze StřZáj.

Dodejme, že v situaci, kdy **není učiněn zápis zahájení výkonu funkce**, tj. veřejný funkcionář v CRO vůbec není uveden, nezačne mu plynout zákonná lhůta pro podání tzv. vstupního oznámení ve smyslu § 12 odst. 1 StřZáj (tedy lhůta, která je *ex lege* stanovena pro provedení zápisu do CRO). V takovém případě nelze veřejného funkcionáře sankcionovat za nepodání tzv. vstupního oznámení, jelikož mu z povahy věci nemůže nikdy uplynout lhůta pro podání oznámení a nedojde tak k naplnění jednoho ze znaků skutkové podstaty odpovídajícího přestupku. Mimoto nelze veřejného funkcionáře činit odpovědným na základě pochybení tzv. podpůrného orgánu (veřejné moci). Stejný závěr je třeba učinit i v případě nepodání tzv. průběžného oznámení ve smyslu § 12 odst. 2 StřZáj, jelikož to samo o sobě bez podání tzv. vstupního oznámení, které představuje určité referenční kritérium (výchozí bod) pro další podaná oznámení, není s to naplnit účel zákona, tedy být dostatečným informačním rámcem pro veřejnou kontrolu. Bez významu není ani okolnost, že smyslem povinnosti podpůrného orgánu podle § 14a odst. 1 je *ab initio* veřejného funkcionáře identifikovat jakožto osobu podléhající povinností dle StřZáj. Tato identifikace je přitom výsostnou záležitostí podpůrného orgánu, který v jejím výkonu nemůže být nikým zastoupen. Postih dotyčné osoby pro přestupek spočívající v porušení oznamovací povinnosti v situaci, kdy tato osoba nebyla jako veřejný funkcionář identifikována a zapsána do Centrálního registru oznámení, by byl významným zásahem do právní jistoty nositelů veřejných funkcí.¹⁰

⁹ V předkládaném textu se jedná pouze o návrhy formulací, Krajský úřad může konstruovat kontrolní zjištění podle vlastního uvážení. Obecně není nutné i s ohledem na délku a přehlednost kontrolního protokolu uvádět, že obecní úřad vyjmenované povinnosti naplňuje.

¹⁰ Lze si samozřejmě představit i situaci, kdy tomu tak být nemusí, např. je-li nositel veřejné funkce současně osobou vykonávající jménem podpůrného orgánu působnost v oblasti StřZáj a kdy neplněním povinnosti podle § 14a odst. 1 zřejmě může být sledován cíl vyhnout se oznamovací povinnosti veřejného funkcionáře.

V případech **nezapsání ukončení výkonu funkce** do CRO veřejnému funkcionáři sice formálně nevznikla povinnost podat tzv. výstupní oznámení ve lhůtě podle § 12 odst. 3 StřZáj, to ovšem nemá žádný dopad na jeho povinnost podat tzv. průběžné oznámení ve lhůtě podle § 12 odst. 2 zákona. Tuto lhůtu považuje MSp jako nejzazší možnou pro podání příslušného oznámení za předchozí kalendářní rok. Tento závěr vychází z premisy, že pokud není formálně v CRO zaznamenáno ukončení výkonu funkce, pak má stále veřejný funkcionář povinnost plnit povinnosti stanovené StřZáj (ačkoliv již materiálně veřejným funkcionářem není), tedy v daném případě podat tzv. průběžné oznámení, za období výkonu veřejné funkce. V opačném případě by také byla znemožněna veřejná kontrola a naplnění cílů StřZáj. Pokud dojde ze strany tzv. podpůrného orgánu k zápisu ukončení výkonu funkce dodatečně, pak má veřejný funkcionář povinnost učinit tzv. výstupní oznámení (nepodal-li již za příslušné období oznámení průběžné), to ovšem neznamená, že nemohl porušit, či neporušil ustanovení § 12 odst. 2 zákona, podal-li průběžné oznámení po zákonem stanovené lhůtě, nebo nepodal-li je vůbec.

❖ *Je nutné konstatovat, že zápis do CRO nebyl proveden. Dále je nutné stanovit opatření k nápravě, kterým bude bezodkladně chybějící zápis doplnit.*

➤ Návrh textu do kontrolního protokolu: „Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 14a odst. 1 StřZáj.“

✖ **Obecní úřad zapsal údaj o zahájení či ukončení výkonu funkce veřejného funkcionáře po lhůtě.**

Pokud podpůrný orgán zapsal údaj o zahájení či ukončení výkonu funkce po zákonem stanovené lhůtě, veřejná kontrola veřejných funkcionářů je tímto jednáním výrazně ztížena.

❖ *Je nutné konstatovat, že zápis do CRO nebyl proveden v zákonné lhůtě a apelovat na dodržování zákonné lhůty při příštích zápisech.*

➤ Návrh textu do kontrolního protokolu: „Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 14a odst. 1 StřZáj.“

✖ **V CRO jsou nesprávně uvedeny údaje o funkci veřejného funkcionáře.**

Takový zápis neodpovídá skutečnému stavu vykonávané funkce veřejného funkcionáře a tato skutečnost může oslabovat veřejnou kontrolu např. tím, že ztíží vyhledávání údajů o veřejném funkcionáři podle jeho zastávané funkce tak, jak je stanoveno v § 14 odst. 4 StřZáj. Typickým může být příklad člena rady obce zapsaného do CRO jako člen zastupitelstva obce.

Pozor – v případě veřejných funkcionářů uvedených ve výčtu § 2 odst. 1 písm. p) a q) StřZáj je rovněž důležité rozlišovat mezi „uvolněností“ a „neuvolněností“ veřejného funkcionáře pro výkon jím zastávané funkce. Např. v případě „neuvolněného“ člena rady obce chybně zapsaného do CRO jako „uvolněný“ člen rady nebo „uvolněný“ člen

zastupitelstva může dojít ke změně stupně „viditelnosti“ některých údajů v oznámení (u „neuvolněného“ člena rady obce údaje o příjmech nesouvisejících s výkonem veřejné funkce nejsou viditelné, kdežto u „uvolněného“ člena rady obce nebo člena zastupitelstva obce tyto údaje viditelné jsou). Chybný zápis „uvolněnosti“ představuje porušení § 14b odst. 1 StřZáj, neboť neumožňuje Centrálnímu evidenčnímu orgánu nastavit viditelnost údajů v oznámeních jednotlivých skupin veřejných funkcionářů v souladu s tímto ustanovením, když jedním z rozlišovacích kritérií je právě atribut „uvolněnosti“.

Tabulku „viditelnosti“ údajů v oznámeních veřejných funkcionářů lze najít na webu MSP v sekci Ke stažení: <https://justice.cz/web/msp/ke-stazeni>.

Dalším příkladem nesprávně zapsané funkce do CRO může být situace, kdy ředitel příspěvkové organizace obce je namísto správného názvu „člen statutárního orgánu“ uvedeného v § 2 odst. 2 písm. b) StřZáj zapsán do CRO jako „vedoucí úředník územního samosprávného celku“ nebo „zaměstnanec 2. nebo 4. stupně řízení“ (v prvním případě se jedná o záměnu kategorií, ve druhém případě se jedná o záměnu stupně řízení v rámci jedné kategorie). Správnost zápisu názvu funkce doporučujeme proto vždy ověřovat s „Číselníkem funkcí k jednotlivým podpůrným orgánům“ uvedeném na webu MSP v sekci Ke stažení: <https://justice.cz/web/msp/ke-stazeni>.

- ❖ *Je nutné konstatovat, že zápis názvu funkce do CRO nebyl proveden správně. Dále je nutné stanovit opatření k nápravě, kterým bude bezodkladně chybný zápis opravit.*
- Návrh textu do kontrolního protokolu: „*Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 14a odst. 1 StřZáj.*“

× V CRO je zapsána osoba, která není veřejným funkcionářem ve smyslu StřZáj.

V praxi často dochází k situacím, kdy je někdo např. toliko pověřen výkonem činnosti, která by jinak zakládala status veřejného funkcionáře. Ministerstvo spravedlnosti v takových případech zastává stanovisko, že pokud je osoba toliko pověřena, pak na ni nelze nahlížet jako na veřejného funkcionáře ve smyslu § 2 odst. 1 nebo 2 StřZáj. Důvodem je, že odlišný výklad by rozšiřoval kategorii veřejných funkcionářů nad rámec zákona a docházelo by k oslabení právní jistoty stran otázky, kdo je či může být veřejným funkcionářem.¹¹ Obdobně může nastat situace, kdy je jako veřejný funkcionář zapsán ředitel základní školy, ačkoliv na ředitele mateřských či základních škol povinnosti podle StřZáj nedopadají¹².

¹¹ Tento závěr koresponduje i s názorem Ústavního soudu, který posuzoval soulad některých ustanovení zákona o střetu zájmů s ústavním pořádkem (nález sp. zn. Pl. ÚS 4/17 ze dne 11. 2. 2020 – bod 117): *Podstatné je, že jde o omezující zásah do základních práv a svobod nositelů veřejných funkcí, což znamená, že takovou právní úpravu lze vykládat jen doslovně (interpretatio stricta), nikoli rozšiřujícím způsobem (např. pojem obchodní společnost nelze vykládat jako obchodní korporaci, jen veřejní funkcionáři "uvedení" v § 2 odst. 1 zákona o střetu zájmů mají povinnosti, zákazy a omezení podle § 4a zákona o střetu zájmů).*

¹² Dodejme, že ředitelé základních a mateřských škol byli z okruhu veřejných funkcionářů vyňati zákonem č. 350/2009 Sb., kterým v minulosti došlo k úpravě ustanovení § 2 odst. 2 písm. c) StřZáj doplněním slov „s výjimkou právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení“, jež předtím v tomto ustanovení absentovala. Tato úprava přitom byla výslovně zákonodárcem odůvodněna jeho záměrem vyjmout

- ❖ *Je nutné konstatovat, že v CRO je určitá osoba zapsána, aniž by měla status veřejného funkcionáře ve smyslu § 2 odst. 1 nebo 2 StřZáj. Je nutné stanovit opatření k nápravě, kterým bude bezodkladně vymazat údaje o těchto osobách z CRO. V takovém případě je nezbytné se s žádostí o výmaz obrátit na Ministerstvo spravedlnosti.*
- *Návrh textu do kontrolního protokolu: „Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 2 odst. 1 [nebo 2] ve spojení s § 14a odst. 1 StřZáj.“*

× V CRO je zapsán veřejný funkcionář podle § 2 odst. 2 StřZáj, který nesplňoval a ani nesplňuje žádnou podmínku podle § 2 odst. 3 StřZáj.

Pokud veřejný funkcionář v rámci výkonu své funkce nevykonává alespoň jednu činnost dle § 2 odst. 3 písm. a) až d) StřZáj, pak se na něj oznamovací povinnost podle StřZáj nevztahuje, protože ani nebude v CRO evidován. Nelze po něm tedy vyžadovat plnění povinností vyplývajících ze StřZáj.

- ❖ *Je nutné konstatovat, že v CRO je zapsána určitá osoba, která má či měla status veřejného funkcionáře ve smyslu § 2 odst. 2 StřZáj ale nesplňuje či nesplňovala žádnou podmínku podle ustanovení § 2 odst. 3 StřZáj. Je nutné stanovit opatření k nápravě, kterým bude bezodkladně vymazat údaje o těchto osobách z CRO. V takovém případě je nezbytné se s žádostí o výmaz obrátit na Ministerstvo spravedlnosti.*
- *Návrh textu do kontrolního protokolu: „Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 2 odst. 3 ve spojení s § 14a odst. 1 StřZáj.“*

II. Plnění povinností vyplývajících z ustanovení § 14a odst. 3 StřZáj

<p>§ 12 StřZáj</p> <p>[...]</p> <p>(5) [...] Uživatelské jméno a přístupové heslo do registru oznámení na základě žádosti veřejného funkcionáře nebo osoby, která byla veřejným funkcionářem, vydá právnická osoba nebo její orgán nebo organizační složka příslušná k zápisu podle § 14a odst. 2.</p> <p>[...]</p> <p style="text-align: center;">§ 14a StřZáj</p> <p>[...]</p> <p>(3) Právnická osoba nebo její orgán anebo organizační složka uvedené v odstavci 1 neprodleně poté, co do registru oznámení zapíše údaje podle odstavce 1, informují příslušného veřejného funkcionáře o tom, že byly do registru oznámení zapsány údaje</p>

ředitele škol zřízovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem nebo obcí ve formě příspěvkové organizace z množiny veřejných funkcionářů podle StřZáj. Na této skutečnosti nic nemění ani to, že se provedená změna nepromítla do ustanovení § 2 odst. 2 písm. b) StřZáj, které s vynětím právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení z jeho dosahu výslovně nepočítá, byť ředitele škol lze považovat za statutární orgány.

podle odstavce 1, a o datu, dokdy je veřejný funkcionář povinen podat oznámení podle § 9 až 11 a § 12 odst. 4.

✓ **Obecní úřad řádně informoval veřejného funkcionáře o provedeném zápisu a o povinnostech s ním souvisejících.**

Řádné informování veřejného funkcionáře o provedeném zápisu je podstatnou podmínkou k tomu, aby veřejný funkcionář mohl plnit své povinnosti podle StřZáj. Je na podpůrném orgánu, jakou formu informování zvolí. Nicméně s ohledem na nutnou doložitelnost (a tedy kontrolovatelnost) takového sdělení se doporučuje tak učinit osobním předáním s prokázáním totožnosti veřejného funkcionáře a proti jeho podpisu, případně zasláním do jeho datové schránky, pokud ji má zřízenou a zpřístupněnou, nebo poštou do vlastních rukou (k tomu lze využít šablonu předávacího protokolu).¹³

Distribuci přihlašovacích údajů prostřednictvím elektronické pošty, tím spíše do soukromé e-mailové schránky, nelze doporučit s ohledem na hrozbu zpřístupnění těchto citlivých údajů nepovolané osobě. Vzory **předávacích protokolů** pro vstupní a výstupní oznámení jsou dostupné na webu MSp v sekci Ke stažení: <https://justice.cz/web/msp/ke-stazeni>. Zákon přirozeně nespécifikuje, co se rozumí plněním „neprodleně“, nicméně by k tomu mělo z povahy věci dojít v řádu hodin či dnů (zpravidla elektronicky)¹⁴. Při posuzování „neprodlenosti“ je nutné postupovat vždy individuálně.

Při prvním zápisu veřejného funkcionáře do CRO vydá podpůrný orgán veřejnému funkcionáři přístupové údaje do CRO (přihlašovací jméno a heslo) na základě jeho žádosti. Doporučuje se, aby podpůrný orgán tyto přístupové údaje veřejnému funkcionáři vydal současně s předáním informace o provedeném zápisu do CRO. Dodejme, že přestože ustanovení § 12 odst. 5 StřZáj výslovně uvádí, že jsou údaje poskytovány „na základě žádosti“, vydání údajů bez žádosti by zcela jistě nemělo vliv na otázku platnosti oznámení či přestupkové odpovědnosti za případné řádné nesplnění oznamovací povinnosti, neboť i v takovém případě by smyslu a účelu ustanovení bylo dosaženo.

❖ *Lze konstatovat, že obecní úřad řádně a neprodleně informoval veřejného funkcionáře o provedeném zápisu a o povinnostech s ním souvisejících ve smyslu § 14a odst. 3 StřZáj.*

¹³ Požadavek, aby informování veřejného funkcionáře o provedeném zápisu bylo doložitelné (tedy kontrolovatelné), lze vyvodit ze zásady ochrany veřejného zájmu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 SpŘ „Správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem [...]“ Případné pochybení správního orgánu ve věci informování veřejného funkcionáře o provedeném zápisu může mít totiž vliv na možnost daného veřejného funkcionáře řádně splnit oznamovací povinnost, a tudíž rovněž vliv na jeho případnou přestupkovou odpovědnost funkcionáře. V uvedeném případě bude totiž nezbytné dokázat, že k řádnému informování skutečně došlo, z čehož vyplývá požadavek, aby informování bylo provedené v doložitelné (tedy kontrolovatelné) formě.

¹⁴ V souvislosti s pojmem neprodleně je možno poukázat např. na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 10. 2008, sp. zn. 9 Ca 144/2007, který konstatoval, že „(...) pojem ‚neprodleně‘ není neurčitým právním pojmem, neboť v obecné poloze znamená bez zbytečného prodlení, tedy okamžitě, ihned, bezodkladně, bez meškání, ‚bezprostředně‘.“

*** Obecní úřad nepředal přihlašovací údaje veřejnému funkcionáři.**

Pokud obecní úřad není schopen doložit (například kopií předávacího protokolu, odeslané zprávy či jiným záznamem, viz výše), že veřejný funkcionář byl řádně informován ve smyslu § 14a odst. 3 StřZáj a byly mu předány přihlašovací údaje podle § 12 odst. 5 StřZáj (skutečnost předání přihlašovacích údajů bez dalšího vyplývá ze samotného faktu podání oznámení do Centrálního registru oznámení), pak je možné učinit závěr, že k potřebnému informování a předání údajů v tomto smyslu vůbec nedošlo. Takové pochybení má významný vliv na možnost dostat povinností, které pro veřejného funkcionáře plynou ze StřZáj, a to konkrétně z § 12 odst. 1, 2 a 3.

StřZáj požaduje, aby tzv. vstupní oznámení a tzv. výstupní oznámení byly učiněny veřejným funkcionářem ve lhůtě 30 dnů ode dne zapsání zahájení výkonu funkce (§ 12 odst. 1 StřZáj), respektive jejího ukončení (§ 12 odst. 3 StřZáj). Bez takového informování o jeho provedení, které je obvykle spjato s předáním přihlašovacích údajů, nebude mít veřejný funkcionář k dispozici údaj, který je významný pro splnění jeho zákonných povinností. StřZáj sice váže povinnost podat daná oznámení k datu zápisu do CRO, nikoliv k oznámení o tomto úkonu, v případě přestupkové odpovědnosti veřejného funkcionáře by však absence informování a předání přístupových údajů byla významná (otázka naplnění subjektivní stránky přestupku), v závislosti na konkrétních okolnostech případu (např. na historické zkušenosti veřejného funkcionáře s podáváním oznámení).

Otázkou je, do jaké míry je ztížena možnost podávat tzv. průběžné oznámení, jelikož StřZáj v § 12 odst. 2 nezakládá vázanost lhůty pro jeho podání na provedení konkrétního zápisu do CRO ze strany podpůrného orgánu. S ohledem na to, že StřZáj nestanoví podpůrným orgánům povinnost informovat veřejné funkcionáře o povinnosti podat průběžné oznámení, lze usuzovat, že neinformování zásadně nebude mít na přestupkovou odpovědnost veřejného funkcionáře vliv. Naopak pokud veřejný funkcionář svou povinnost nesplnil, přestože podpůrným orgánem informován byl, lze mu to přičítat k tíži. O jinou situaci půjde, pokud veřejný funkcionář nebyl informován ani o provedení zápisu zahájení své funkce, resp. o tom, že byl identifikován jako veřejný funkcionář, a o běhu lhůt pro podání tzv. vstupního oznámení; v takovém případě po veřejném funkcionáři patrně nebude lze spravedlivě požadovat informovanost stran podávání následných oznámení.

- ❖ *Je nutné konstatovat, že povinnost předat veřejnému funkcionáři přihlašovací údaje ve smyslu § 12 odst. 5 StřZáj nebyla splněna. Vzhledem k porušení je nutné stanovit opatření k nápravě, kterým bude veřejnému funkcionáři uvedené údaje neprodleně poskytnout.*
- *Návrh textu do kontrolního protokolu: „Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 12 odst. 5 StřZáj.“*

× Obecní úřad řádně neinformoval veřejného funkcionáře o provedeném zápisu, případně toto neprovedl neprodleně.

Pokud je z dostupných údajů (například kopií předávacího protokolu, odeslané zprávy či jiným záznamem viz výše) patrné, že veřejný funkcionář nebyl řádně informován ve smyslu § 14a odst. 3 StřZáj (například chybí údaj o lhůtě pro podání oznámení), případně mezi zápisem a informováním (včetně poučení) je delší časová prodleva, je nutné toto obecnímu úřadu vytknout, neboť je takovým postupem veřejnému funkcionáři fakticky krácena lhůta pro podání oznámení (k dopadům na plnění oznamovací povinnosti veřejného funkcionáře viz výše).

❖ *Je nutné konstatovat, že povinnost řádně a bezodkladně informovat veřejného funkcionáře o provedeném zápisu ve smyslu § 14a odst. 3 StřZáj nebyla splněna. Vzhledem k porušení je nutné buď stanovit opatření k nápravě, kterým bude veřejného funkcionáře o provedeném zápisu poučit, pokud k tomu ještě nedošlo, nebo v ostatních případech je nutné apelovat, aby do budoucna byly požadavky § 14a odst. 3 StřZáj naplněny již řádně.*

➤ Návrh textu do kontrolního protokolu: „*Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 14a odst. 3 StřZáj.*“

B) Kontrola výkonu přenesené působnosti obecních úřadů (městských úřadů, magistrátů statutárních měst) obcí s rozšířenou působností (dále jen „obecní úřad“) na úseku přestupků podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj, kde projednávání skončilo pravomocným rozhodnutím obecního úřadu.

Kontrolnímu orgánu lze k této oblasti kontroly doporučit:

- vybrat kontrolní vzorek obsahující alespoň 5 kontrolovaných případů ke každé kontrolované oblasti;
- při kontrole je vhodné zaměřit se na odůvodnění okolností případu;
- u rozsáhlých spisů je možné si tyto vyžádat a kontrolu provést mimo část kontroly na místě.

I. Kontrola příslušnosti konkrétního obecního úřadu

§ 25 StřZáj

Přestupky podle § 23 odst. 1 projednává obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jejímž územním obvodu má veřejný funkcionář pobyt. Přestupky podle § 23 odst. 2 písm. a) a b) projednává obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jejímž územním obvodu má fyzická osoba, která byla veřejným funkcionářem, trvalý pobyt. Přestupky podle § 23 odst. 2 písm. c) a d) a podle § 24 odst. 1 projednává Úřad pro ochranu osobních údajů.

§ 63 PřesZ

Vyloučení z projednávání a rozhodování věci

(1) Je-li podezřelým z přestupku územní samosprávný celek, jehož orgán je příslušným správním orgánem k řízení o tomto přestupku, nadřízený správní orgán usnesením pověří řízením o tomto přestupku jiný věcně příslušný podřízený správní orgán ve svém správním obvodu. Obdobně se postupuje, je-li podezřelým z přestupku člen zastupitelstva územního samosprávného celku, jehož orgán je příslušným správním orgánem k řízení o tomto přestupku.

(2) Je-li podezřelým z přestupku územní samosprávný celek, jehož orgán je odvolacím správním orgánem vůči správnímu orgánu příslušnému k řízení o tomto přestupku, nadřízený správní orgán odvolacího správního orgánu usnesením pověří řízením o tomto přestupku jiný věcně příslušný správní orgán ve správním obvodu jiného odvolacího správního orgánu. Obdobně se postupuje, je-li podezřelým z přestupku člen zastupitelstva územního samosprávného celku, jehož orgán je odvolacím správním orgánem vůči správnímu orgánu příslušnému k řízení o tomto přestupku.

- ✓ **Obecní úřad projednávající přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj byl k tomu podle ustanovení § 25 odst. 1 StřZáj místně příslušný (a nebyl dán důvod ke speciální změně příslušnosti podle ustanovení § 63 odst. 1 nebo 2 PřesZ).**

Obecní úřad, jenž projednával přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj, byl tím obecním úřadem obce s rozšířenou působností, v jehož územním obvodu měla v době projednávání osoba, jež byla důvodně podezřelá ze spáchání přestupku (dále jen „podezřelý“), pobyt.

Podezřelý (veřejný funkcionář) nebyl v době projednávání členem zastupitelstva územně samosprávného celku, jehož orgán je příslušným správním orgánem k řízení o tomto přestupku, ani členem zastupitelstva územně samosprávného celku, jehož orgán je odvolacím správním orgánem vůči orgánu, který je příslušným správním orgánem k řízení o tomto přestupku.

- ❖ *Lze konstatovat, že daný obecní úřad byl v případě podezřelého příslušným správním orgánem ve smyslu ustanovení § 25 odst. 1 StřZáj k projednávání přestupků podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj. V případě podezřelého nebyl přítomen důvod pro uplatnění speciální změny příslušnosti podle ustanovení § 63 odst. 1 nebo 2 PřesZ.*

- ✗ **Obecní úřad projednávající přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj nebyl k tomu podle ustanovení § 25 odst. 1 StřZáj místně příslušný (a nebyl dán důvod ke speciální změně příslušnosti podle ustanovení § 63 odst. 1 nebo 2 PřesZ)**

Obecní úřad, jenž projednával přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj, nebyl tím obecním úřadem obce s rozšířenou působností, v jehož územním obvodu měl podezřelý v době projednávání pobyt. Daný obecní úřad jednal v rozporu se zásadou legality ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 SpŘ, jakož i dalšími základními zásadami činnosti správních orgánů, neboť z těchto mj. vyplývá povinnost správních orgánů v jakémkoli stádiu projednávání věci zkoumat podmínky své příslušnosti. Obecní úřad měl podmínky své příslušnosti zkoumat, a v případě své nepříslušnosti věc ve smyslu ustanovení § 64 odst. 2 PřesZ předat věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.

Podezřelý nebyl v době projednávání členem zastupitelstva územně samosprávného celku, jehož orgán je příslušným správním orgánem k řízení o tomto přestupku, ani členem zastupitelstva územně samosprávného celku, jehož orgán je odvolacím správním orgánem vůči orgánu, který je příslušným správním orgánem k řízení o tomto přestupku.

- ❖ *Lze konstatovat, že daný obecní úřad nebyl v případě podezřelého správním orgánem příslušným ve smyslu ustanovení § 25 odst. 1 StřZáj k projednávání přestupků podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj. Daný obecní úřad jednal v rozporu se zásadou legality ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 SpŘ, jakož i dalšími základními zásadami činnosti správních orgánů, neboť z těchto mj. vyplývá povinnost správních orgánů zkoumat podmínky své příslušnosti. Obecní úřad měl podmínky své příslušnosti zkoumat, a v případě své nepříslušnosti věc ve smyslu ustanovení § 64 odst. 2 PřesZ předat věcně a místně příslušnému správnímu orgánu¹⁵. V případě podezřelého nebyl přítomen důvod pro uplatnění speciální změny příslušnosti podle ustanovení § 63 odst. 1 nebo 2 PřesZ.*

➤ Návrh textu do kontrolního protokolu: „*Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 25 odst. 1 StřZáj.*“

- ✓ **Ve věci projednávání přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj byl dán důvod ke speciální změně příslušnosti podle ustanovení § 63 odst. 1 nebo 2 PřesZ a předmětný obecní úřad tuto skutečnost oznámil sobě nadřízenému správnímu orgánu.**

Předmětný obecní úřad se dozvěděl (příp. mu to bylo jiným orgánem veřejné moci oznámeno) o skutečnostech, které důvodně nasvědčují tomu, že konkrétní osoba (dále jen „podezřelý“) spáchala přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj. Předmětnému obecnímu úřadu bylo známo, že podezřelý je t. č.

¹⁵ Uvedené pochybení obecního úřadu může, s ohledem na konkrétní okolnosti případu, založit důvod k zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ a zrušení rozhodnutí (usnesení) obecního úřadu ve věci spáchání přestupku.

členem zastupitelstva obce, jejíž orgán (tj. předmětný obecní úřad) by byl příslušným správním orgánem k řízení o tomto přestupku, případně členem zastupitelstva kraje, jehož orgán (tj. předmětný krajský úřad) by byl odvolacím správním orgánem vůči orgánu, který by byl příslušným správním orgánem k řízení o tomto přestupku. Předmětný obecní úřad informoval o uvedené skutečnosti sobě bezprostředně nadřízený správní orgán.

❖ *Lze konstatovat, že postup předmětného obecního úřadu směřuje k naplnění ustanovení § 63 odst. 1 nebo 2 PřesZ.*

✖ Ve věci projednávání přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj byl dán důvod ke speciální změně příslušnosti podle ustanovení § 63 odst. 1 nebo 2 PřesZ, předmětný obecní úřad sám věc projednal.

Předmětný obecní úřad se dozvěděl (příp. mu to bylo jiným orgánem veřejné moci oznámeno) o skutečnostech, které důvodně nasvědčují tomu, že konkrétní osoba (dále jen „podezřelý“) spáchala přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj. Podezřelý byl t. č. členem zastupitelstva obce, jejíž orgán (tj. předmětný obecní úřad) by byl příslušným správním orgánem k řízení o tomto přestupku, případně členem zastupitelstva kraje, jehož orgán (tj. předmětný krajský úřad) by byl odvolacím správním orgánem vůči orgánu, který by byl příslušným správním orgánem k řízení o tomto přestupku. Předmětný obecní úřad věc sám projednal.

❖ *Je nutno konstatovat, že s ohledem na ustanovení § 63 odst. 1 nebo 2 PřesZ nebyl předmětný obecní úřad k projednání věci příslušný. V případě, že se dozvěděl o existenci skutečností na straně podezřelého, které podle ustanovení § 63 odst. 1 nebo 2 PřesZ odůvodňují speciální změnu příslušnosti, byl povinen o této skutečnosti bezodkladně uvědomit sobě nadřízený správní orgán. V případě, že si uvedených skutečností na straně podezřelého vědom nebyl, znamená to, že jednal v rozporu se zásadou legality ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 SpŘ, zásadu nestrannosti ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 SpŘ, jakož i dalšími základními zásadami činnosti správních orgánů, neboť z těchto mj. vyplývá povinnost správních orgánů zkoumat podmínky své příslušnosti, tedy rovněž problematiku existence skutečností, které jsou uvedeny v ustanovení § 63 odst. 1 nebo 2 PřesZ jako důvod pro speciální změnu příslušnosti¹⁶.*

➤ *Návrh textu do kontrolního protokolu: „Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 63 odst. 1 [nebo 2] PřesZ.“*

¹⁶ Uvedené pochybení obecního úřadu je důvodem pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ a zrušení rozhodnutí (usnesení) obecního úřadu ve věci spáchání přestupku.

II. Kontrola obecního úřadu, pokud jde o soulad obsahu spisu s ustanovením § 17 odst. 1 SpŘ

§ 17 SpŘ

Spis

(1) V každé věci se zakládá spis. Každý spis musí být označen spisovou značkou. Spis tvoří zejména podání, protokoly, záznamy, písemná vyhotovení rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci. Přílohou, která je součástí spisu, jsou zejména důkazní prostředky, obrazové a zvukové záznamy a záznamy na elektronických médiích. Spis musí obsahovat soupis všech svých součástí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy.

✓ Spis obsahuje náležitosti v souladu s ustanovením § 17 odst. 1 SpŘ.

Spis ve věci odpovědnosti za spáchání přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj (dále jen „spis“) je řádně označen spisovou značkou.

Spis obsahuje soupis všech jeho součástí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy.

Spis je kompletní, obsahuje zejména podání, protokoly, záznamy, písemná vyhotovení rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci. Součástí spisu je příloha, kterou tvoří zejména důkazní prostředky, obrazové a zvukové záznamy a záznamy na elektronických médiích.

❖ *Lze konstatovat, že neexistuje důvodná pochybnost, že by spis, pokud jde o obsahové náležitosti, neodpovídal ustanovení § 17 odst. 1 SpŘ.*

✗ Z hlediska obsahových náležitostí neodpovídá spis ustanovení § 17 odst. 1 SpŘ.

Spis ve věci odpovědnosti za spáchání přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj (dále jen „spis“) není označen řádnou spisovou značkou nebo neobsahuje soupis všech svých součástí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy, nebo spis není kompletní, zejména neobsahuje podání, protokoly, záznamy, či písemná vyhotovení rozhodnutí či důkazní prostředky (jako přílohu).

❖ *Je nutno konstatovat, že nedostatky v obsahových náležitostech spisu (s ohledem na ustanovení § 17 odst. 1 SpŘ), které byly při kontrole zjištěny, představují právní vadu kontrolovaného obecního úřadu v předmětné věci¹⁷. Jednotlivé nedostatky je třeba obecnímu úřadu vytknout.*

¹⁷ Uvedená právní vada, v případě, že ve věci proběhlo řízení, může (s ohledem na konkrétní okolnosti případu) založit důvod pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ.

Je nutno konstatovat, že nedostatky v obsahových náležitostech spisu (s ohledem na ustanovení § 17 odst. 1 SpŘ), které byly při kontrole zjištěny, představují právní vadu kontrolovaného obecního úřadu v předmětné věci¹⁸. Jednotlivé nedostatky je třeba obecnímu úřadu vytknout.

- Návrh textu do kontrolního protokolu: „Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 17 odst. 1 SpŘ.“

III. Správné uplatňování institutu společného řízení ve věci řízení o přestupcích podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj

§ 88 PřesZ

Společné řízení

(1) Pokud se podezřelý dopustil více přestupků, jejichž skutková podstata se týká porušení právních povinností vyskytujících se ve stejné oblasti veřejné správy, a k jejich projednání je příslušný týž správní orgán, projednají se ve společném řízení.

(2) Ve společném řízení se projednají rovněž přestupky více podezřelých, jestliže spolu souvisejí, jejichž skutková podstata se týká porušení právních povinností vyskytujících se ve stejné oblasti veřejné správy a k jejich projednání je příslušný týž správní orgán.

(3) Ve společném řízení se neprojedná přestupek, který byl spáchán po zahájení řízení o jiném přestupku.

[...]

(5) K urychlení řízení nebo z jiného důležitého důvodu lze jednotlivý skutek ze společného řízení usnesením vyloučit a vést o něm samostatné řízení

- ✓ **Přestupky podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj měly podle ustanovení § 88 odst. 1 nebo 2 PřesZ být projednány ve společném řízení, a skutečně byly předmětným obecním úřadem ve společném řízení projednány.**

Bylo spácháno více přestupků, jejichž skutková podstata se týká porušení povinností vyplývajících pro veřejné funkcionáře a osoby, jež veřejnými funkcionáři byly, ze StřZáj. K projednání všech těchto přestupků je příslušný předmětný obecní úřad. V případě, že uvedené přestupky byly spáchány více osobami, spolu tyto přestupky souvisejí. Může se jednat o tzv. souvislost v subjektu, ta nastane v případě, že uvedené přestupky byly spáchány jednou osobou a byly všechny spáchány na stejném úseku veřejné správy. Možnost, kdy by spolu souvisely přestupky více pachatelů, nebude v rámci kontrolované oblasti relevantní. Žádný z uvedených přestupků nebyl spáchán po zahájení řízení o jiném z uvedených přestupků. U žádného z projednávaných

¹⁸ Uvedená právní vada, v případě, že ve věci proběhlo řízení, může (s ohledem na konkrétní okolnosti případu) založit důvod pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ.

skutků nebylo prokazatelně zapotřebí jeho vyloučení ze společného řízení k samostatnému řízení pro urychlení řízení nebo z jiného důležitého důvodu.

❖ *Lze konstatovat, že k projednání předmětných přestupků ve společném řízení předmětným obecním úřadem došlo v souladu s ustanovením § 88 PřesZ.*

✘ **Přestupky podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj měly podle ustanovení § 88 odst. 1 nebo 2 PřesZ být projednány ve společném řízení, ale předmětný obecní úřad je ve společném řízení neprojednal.**

Bylo spácháno více přestupků, jejichž skutková podstata se týká porušení povinností vyplývajících pro veřejné funkcionáře a osoby, jež veřejnými funkcionáři byly, ze StřZáj. K projednání všech těchto přestupků je příslušný předmětný obecní úřad. Uvedené přestupky byly současně spáchány jednou osobou a byly spáchány na stejném úseku veřejné správy (střetu zájmů). Žádný z uvedených přestupků nebyl spáchán po zahájení řízení o jiném z uvedených přestupků. U žádného z projednávaných skutků nebylo prokazatelně zapotřebí jeho vyloučení ze společného řízení k samostatnému řízení pro urychlení řízení nebo z jiného důležitého důvodu.

❖ *Lze konstatovat, že předmětný obecní úřad porušil ustanovení § 88 PřesZ, když všechny předmětné přestupky neprojednal ve společném řízení¹⁹.*

➤ Návrh textu do kontrolního protokolu: „*Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 88 PřesZ.*“

✘ **Přestupky podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj neměly být podle ustanovení § 88 odst. 1 nebo 2 PřesZ projednány ve společném řízení, ale přesto byly předmětným obecním úřadem ve společném řízení projednány.**

Bylo spácháno více přestupků, jejichž skutková podstata se ne vždy týká (ev. nikdy netýká) porušení povinností na stejném úseku veřejné správy. Nebo k projednání těchto přestupků není vždy příslušný předmětný obecní úřad. Nebo v případě, že uvedené přestupky byly spáchány více osobami, spolu tyto přestupky ne vždy souvisejí (ev. nikdy nesouvisejí).

Nebo byl alespoň jeden z uvedených přestupků spáchán po zahájení řízení o jiném z uvedených přestupků.

Nebo alespoň u jednoho z uvedených přestupků byl přítomen důvod pro vyloučení skutku ze společného řízení ve smyslu ustanovení § 88 odst. 5 PřesZ.

¹⁹ Uvedené pochybení obecního úřadu může, s ohledem na principy ukládání správních trestů a jejich možné popření, založit důvod pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ. Zcela jistě však byla uvedeným pochybením obecního úřadu porušena zásada procesní ekonomie ve smyslu § 6 SpŘ, rovněž také zásada legality ve smyslu § 1 odst. 1 SpŘ. Uvedená pochybení je nutné obecnímu úřadu vytknout.

- ❖ *Je nutno konstatovat, že předmětný obecní úřad jednal v rozporu s ustanovením § 88 PřesZ tím,*
 - *že projednal ve společném řízení přestupky, ačkoli se jejich skutková podstata vždy (nebo nikdy) netýká stejné oblasti veřejné správy, konkrétně na úseku povinností vyplývajících pro veřejné funkcionáře a osoby, jež veřejnými funkcionáři byly, ze StřZáj*
 - *ve společném řízení projednal přestupky, k jejichž projednání nebyl vždy příslušný, nebo*
 - *v případě, že se předmětných přestupků dopustilo více osob, tyto přestupky spolu nesouvisejí²⁰.*

V rozporu s ustanovením § 88 PřesZ jednal předmětný obecní úřad také tehdy, když ve společném řízení projednal přestupek, o němž bylo již dříve zahájeno řízení, nebo přestupek, který byl spáchán až po zahájení tohoto řízení²¹.

Ustanovením § 88 PřesZ porušil obecní úřad také tím, že ač toho prokazatelně bylo zapotřebí k urychlení řízení nebo z jiného důležitého důvodu, nevyločil usnesením příslušný skutek ze společného řízení k samostatnému řízení²².

- *Návrh textu do kontrolního protokolu: „Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 88 PřesZ.“*

IV. Dodržování v ustanovení § 23 odst. 5 StřZáj zakotvené nepřípustnosti projednávat přestupky podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj v příkazním řízení.

*§ 23 StřZáj
[...]
(5) Přestupky podle odstavců 1 a 2 nelze projednat v příkazním řízení.*

- ✓ **Obecní úřad neprojednával přestupky podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj v příkazním řízení.**

Nebylo zjištěno, že by obecní úřad projednával přestupky podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj v příkazním řízení.

²⁰ Všechny tři uvedené typy pochybení obecního úřadu představují důvod pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ a zrušení rozhodnutí (usnesení) obecního úřadu ve věci spáchání přestupku vydaného ve společném řízení.

²¹ Taktéž toto pochybení obecního úřadu představuje důvod pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ a zrušení rozhodnutí (usnesení) obecního úřadu ve věci spáchání přestupku vydaného ve společném řízení.

²² Uvedené pochybení obecního úřadu důvodem pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ není. Byla však porušena zásada procesní ekonomie ve smyslu ustanovení § 6 SpŘ, ale rovněž zásada legality ve smyslu ustanovení § 1 odst. 1 SpŘ. Uvedené pochybení je třeba obecnímu úřadu vytknout.

❖ *Lze konstatovat, že nebylo zjištěno, že by obecní úřad porušil zákaz podle ustanovení § 23 odst. 5 StřZáj projednat přestupky podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj v příkazním řízení.*

✖ **Obecní úřad navzdory zakazu v ustanovení § 23 odst. 5 StřZáj projednal přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj v příkazním řízení.**

Bylo zjištěno, že obecní úřad projednal přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj v příkazním řízení.

❖ *Je nutno konstatovat, že projednáním přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) v příkazním řízení obecní úřad porušil ustanovení § 23 odst. 5 StřZáj, které projednání přestupků podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 StřZáj v příkazním řízení zapovídá²³.*

➤ *Návrh textu do kontrolního protokolu: „Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 23 odst. 5 StřZáj.“*

V. Dodržování povinnosti plynoucí z ustanovení § 80 odst. 2 věta druhá PřesZ poučit obviněného o právu žádat nařízení ústního jednání ve smyslu ustanovení § 80 odst. 2 PřesZ, pakliže obecní úřad vede řízení o přestupku a nenařídil ústní jednání bez žádosti obviněného.

§ 80 PřesZ
Ústní jednání

(1) Správní orgán může nařídit ústní jednání.

(2) Správní orgán nařídí ústní jednání na požádání obviněného, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv; jinak návrh zamítne usnesením, které se oznamuje pouze obviněnému. O právu žádat nařízení ústního jednání musí být obviněný poučen. Správní orgán nařídí ústní jednání i bez požádání obviněného, je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci. Správní orgán prvního stupně nařídí ústní jednání i bez požádání obviněného, je-li obviněným mladistvý.

§ 36

(1) Nestanoví-li zákon jinak, jsou účastníci oprávněni navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí; správní orgán může usnesením prohlásit, dokdy mohou účastníci činit své návrhy.

²³ Uvedené pochybení obecního úřadu je důvodem pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ a zrušení příkazu ve věci přestupku.

(2) Účastníci mají právo vyjádřit v řízení své stanovisko. Pokud o to požádají, poskytnete jim správní orgán informace o řízení, nestanoví-li zákon jinak.

(3) Nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal. V případě, že podkladem rozhodnutí jsou písemnosti a záznamy, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis, může se účastník, o jehož právním nároku se v řízení rozhoduje, s těmito podklady seznámit pouze v podobě, která nezmaří účel jejich utajení; není-li to možné, sdělí se takovému účastníkovi alespoň v obecné rovině, jaké skutečnosti z těchto podkladů vyplývají. Správní orgán si předtím, než účastníkovi umožní seznámit se s podklady podle předchozí věty, vyžádá vyjádření orgánu, který tyto podklady poskytl. Nerozhoduje-li se v řízení o právním nároku účastníka, není takový účastník oprávněn seznámit se s podklady rozhodnutí, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis.

[...]

- ✓ **Obecní úřad, který vede řízení o přestupku (pakliže nenařídil ústní jednání bez žádosti obviněného a ani obviněný nepožádal o nařízení ústního jednání podle ustanovení § 80 odst. 2 PřesZ) řádně poučil obviněného podle ustanovení § 80 odst. 2 věta druhá PřesZ.**

Obecní úřad projednávající přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) anebo b) StřZáj, který sám nenařídil ústní jednání, a ani obviněný o nařízení ústního jednání nepožádal, obviněného řádně ve smyslu ustanovení § 80 odst. 2 PřesZ poučil o jeho právu požádat obecní úřad o nařízení ústního jednání, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv, jak to vyplývá z ustanovení § 80 odst. 2 PřesZ.

- ❖ *Lze konstatovat, že obecní úřad jednal v souladu se svou poučovací povinností podle ustanovení § 80 odst. 2 PřesZ. Poučovací povinnost ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 SpŘ představuje jednu ze základních zásad činnosti správních orgánů.*

- ✗ **Obecní úřad, který vede řízení o přestupku (pakliže nenařídil ústní jednání bez žádosti obviněného a ani obviněný nepožádal o nařízení ústního jednání podle ustanovení § 80 odst. 2 PřesZ) řádně nepoučil obviněného podle ustanovení § 80 odst. 2 věta druhá PřesZ.**

Obecní úřad projednávající přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj, který sám nenařídil ústní jednání, a ani obviněný o nařízení ústního jednání nepožádal, obviněného řádně ve smyslu ustanovení § 80 odst. 2 PřesZ nepoučil o jeho právu požádat obecní úřad o nařízení ústního jednání, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv, jak to vyplývá z ustanovení § 80 odst. 2 PřesZ.

- ❖ *Je nutno konstatovat, že obecní úřad nesplnil svoji poučovací povinnost podle ustanovení § 80 odst. 2 PřesZ, která je konkretizací poučovací povinnosti ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 SpŘ jakožto jedné ze základních zásad činnosti správních orgánů²⁴.*
- *Návrh textu do kontrolního protokolu: „Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 80 odst. 2 PřesZ.“*

VI. Dodržování povinnosti plynoucí z ustanovení § 36 odst. 3 SpŘ dát účastníkům řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí

§ 36 SpŘ

[...]

(3) Nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal. V případě, že podkladem rozhodnutí jsou písemnosti a záznamy, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis, může se účastník, o jehož právním nároku se v řízení rozhoduje, s těmito podklady seznámit pouze v podobě, která nezmaří účel jejich utajení; není-li to možné, sdělí se takovému účastníkovi alespoň v obecné rovině, jaké skutečnosti z těchto podkladů vyplývají. Správní orgán si předtím, než účastníkovi umožní seznámit se s podklady podle předchozí věty, vyžádá vyjádření orgánu, který tyto podklady poskytl. Nerozhoduje-li se v řízení o právním nároku účastníka, není takový účastník oprávněn seznámit se s podklady rozhodnutí, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis.

- ✓ **Obecní úřad, který vede řízení o přestupku, umožnil obviněnému vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 SpŘ.**

Obecní úřad projednávající přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj umožnil obviněnému vyjádřit se k podkladům rozhodnutí²⁵ (přičemž žádný zákon nestanovil jinak).

- ❖ *Lze konstatovat, že obecní úřad respektoval povinnost plynoucí mu z ustanovení § 36 odst. 3 SpŘ, umožnit účastníkovi (obviněnému) vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, která je konkretizací jedné ze základních zásad činnosti správních orgánů, zásady součinnosti s účastníky podle ustanovení § 4 odst. 4 SpŘ.*

²⁴ Uvedené pochybení obecního úřadu může být důvodem pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ a zrušení rozhodnutí (usnesení) obecního úřadu ve věci spáchání přestupku.

²⁵ Což mj. znamená, že obviněnému stanovil přiměřenou lhůtu pro vyjádření se k podkladům řízení.

- ✘ **Obecní úřad, který vede řízení o přestupku, neumožnil obviněnému vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 SpŘ.**

Obecní úřad projednávající přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj neposkytl obviněnému možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí (přičemž žádný zákon nestanovil jinak, ani obviněný se předmětného práva nevzdal), což mj. mohl učinit i tím, že obviněnému k tomuto účelu nestanovil přiměřenou lhůtu.

- ❖ *Lze konstatovat, že obecní úřad porušil povinnost plynoucí mu z ustanovení § 36 odst. 3 SpŘ, aby umožnil účastníkovi (obviněnému) vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Tím porušil jednu ze základních zásad činnosti správních orgánů, zásadu součinnosti s účastníky podle ustanovení § 4 odst. 4 SpŘ.²⁶*
- Návrh textu do kontrolního protokolu: „Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 36 odst. 3 SpŘ.“

VII. Uplatňování vyhledávací zásady ve smyslu ustanovení § 50 odst. 3 SpŘ a zásady materiální pravdy podle ustanovení § 3 odst. SpŘ

§ 50 SpŘ

[...]

(3) Správní orgán je povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.

§ 3 SpŘ

Nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 [správního řádu]

- ✓ **Obecní úřad v řízení o přestupku i bez návrhu zjišťoval ve smyslu ustanovení § 50 odst. 3 SpŘ všechny skutečnosti svědčící ve prospěch i neprospěch obviněného,**

²⁶ Uvedené pochybení představuje vážnou vadu řízení. Podle nálezu Ústavního soudu III. ÚS 58/2000 „[z]ásadám spravedlivého procesu, jak vyplývají z Listiny (čl. 36 odst. 1 LPS), je nutno rozumět tak, že ve spojení s obecným procesním předpisem v řízení před správním orgánem musí být dána jeho účastníkovi možnost vyjádřit se nejen k provedeným důkazům a k věci samé, ale také navrhnout důkazy, jejichž provedení pro prokázání svých tvrzení pokládá za potřebné; tomuto procesnímu právu účastníka odpovídá povinnost správního orgánu nejen o vznesených návrzích rozhodnout, ale pokud jim nevyhoví, také ve svém rozhodnutí vyložit, z jakých důvodů navržené důkazy neprovedl.“. Dané pochybení obecního úřadu představuje důvod pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ a zrušení rozhodnutí obecního úřadu ve věci přestupku.

v rozsahu nezbytném pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, jak to vyplývá z ustanovení § 3 SpŘ.

Při projednávání přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj obecní úřad i bez návrhu zjišťoval všechny rozhodné skutečnosti svědčící ve prospěch i neprospěch obviněného, v rozsahu nezbytném pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

❖ *Lze konstatovat, že obecní úřad postupoval v souladu se zásadou vyhledávací ve smyslu ustanovení § 50 odst. 3 SpŘ a zásadou materiální pravdy podle ustanovení § 3 SpŘ.*

✖ **Obecní úřad v řízení o přestupku, nezjišťoval všechny skutečnosti svědčící ve prospěch i neprospěch obviněného, navzdory skutečnosti, že podle ustanovení § 50 odst. 1 SpŘ byl k tomu povinen, a to i bez návrhu. Rozsah zjištění stavu věci vyvolává důvodné pochybnosti, které by bylo lze rozptýlit dalším dokazováním, navzdory ustanovení § 3 SpŘ, které po správním orgánu vyžaduje zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.**

Při projednávání přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj obecní úřad nezjišťoval všechny rozhodné skutečnosti svědčící ve prospěch i neprospěch obviněného; zjištěný stav věci vyvolává důvodné pochybnosti, které by bylo lze rozptýlit dalším dokazováním.

❖ *Je nutno konstatovat, že obecní úřad nepostupoval v souladu se zásadou vyhledávací, jak vyplývá z ustanovení § 50 odst. 3 SpŘ. Zjištěný stav věci neodpovídá požadavkům plynoucím pro správní orgány ze zásady materiální pravdy, jak vyplývá z ustanovení § 3 SpŘ²⁷.*

➤ *Návrh textu do kontrolního protokolu: „Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 50 odst. 3 SpŘ a § 3 SpŘ.“*

VIII. Kontrola, jestli obecní úřad v rozhodnutí o přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. a) až e) nebo odst. 2 písm. a) nebo b) StřZáj respektoval ustanovení § 23 odst. 4 StřZáj, tj. neupustil od uložení správního trestu ani neuložil správní trest napomenutí.

§ 23

Přestupky fyzických osob

²⁷ Uvedené pochybení může být důvodem pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ a zrušení rozhodnutí obecního úřadu ve věci přestupku.

(1) Veřejný funkcionář s výjimkou veřejného funkcionáře uvedeného v § 2 odst. 2 písm. f) nebo g) se dopustí přestupku tím, že

a) v rozporu s § 4 odst. 1 nebo § 5 odst. 3 vykonává funkci nebo činnost, která je neslučitelná s výkonem funkce veřejného funkcionáře,

b) v rozporu s § 4a odst. 1 je provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku anebo společníkem, členem nebo ovládající osobou právnické osoby, která je provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku,

c) pobírá odměnu v rozporu s § 5 odst. 1 nebo 2,

d) nepodá oznámení o osobním zájmu podle § 8 odst. 1,

e) v oznámení podle § 9 až 11 nebo § 12 odst. 4 uvede zjevně nepřesné, neúplné nebo nepravdivé údaje, nebo

f) neučiní oznámení ve lhůtě podle § 12 odst. 1, 2 nebo 3.

(2) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

a) poruší zákaz výkonu činnosti po stanovenou dobu od skončení výkonu funkce veřejného funkcionáře podle § 6,

b) po skončení výkonu funkce veřejného funkcionáře neučiní oznámení ve lhůtě podle § 12 odst. 3 nebo v něm uvede zjevně nepřesné, neúplné nebo nepravdivé údaje,

c) v rozporu s § 13 odst. 5 sdělí třetí osobě uživatelské jméno a přístupové heslo k nahlížení do registru oznámení, nebo

d) v rozporu s § 13 odst. 8 používá nebo dále zpracovává údaje vedené v registru oznámení k jinému účelu než ke zjištění případného porušení povinností při výkonu funkce veřejného funkcionáře stanovených tímto zákonem.

(3) Za přestupek lze uložit pokutu

a) od 1000 Kč do 50000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. d) až f) anebo odst. 2 písm. b) až d),

b) od 5000 Kč do 250000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a) až c),

c) od 25000 Kč do 500000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. a).

(4) Za přestupky podle odstavce 1 písm. a) až e) a odstavce 2 písm. a) a b) nelze uložit napomenutí. Od uložení správního trestu podle odstavce 3, jde-li o přestupky podle odstavce 1 písm. a) až e) a odstavce 2 písm. a) a b), nelze v rozhodnutí o přestupku upustit.

(5) Přestupky podle odstavců 1 a 2 nelze projednat v příkazním řízení.

- ✓ **Obecní úřad v rozhodnutí ve věci přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. a) až e) nebo odst. 2 písm. a) nebo b) StřZáj neupustil od uložení správního trestu, ani neuložil správní trest napomenutí.**

Obecní úřad projednávající přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. a) až e) nebo odst. 2 písm. a) nebo b) StřZáj rozhodl ve věci jinak, než že se od uložení správního trestu upouští, a jinak, než že se ukládá správní trest napomenutí.

❖ *Lze konstatovat, že obecní úřad ve věci přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. a) až e) nebo odst. 2 písm. a) nebo b) StřZáj nerozhodl v rozporu s ustanovením § 23 odst. 4 StřZáj.*

✖ **Obecní úřad v rozhodnutí o přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. a) až e) nebo odst. 2 písm. a) nebo b) StřZáj upustil od uložení správního trestu, nebo uložil správní trest napomenutí.**

Obecní úřad projednávající přestupek podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. a) až e) nebo odst. 2 písm. a) nebo b) StřZáj rozhodl ve věci, že se od uložení správního trestu upouští, nebo rozhodl, že se ukládá správní trest napomenutí.

❖ *Je nutno konstatovat, že obecní úřad ve věci přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. a) až e) nebo odst. 2 písm. a) nebo b) StřZáj rozhodl v rozporu s ustanovením § 23 odst. 4 StřZáj.²⁸*

➤ Návrh textu do kontrolního protokolu: „*Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 23 odst. 4 StřZáj.*“

IX. Kontrola, zda v rozhodnutí o přestupku, kterým byl obviněný uznán vinným, bylo řádně odůvodněno určení druhu a výměry správního trestu podle ustanovení § 37 a n. PřesZ, případně upuštění od uložení správního trestu ve smyslu ustanovení § 43 PřesZ.

§ 37 PřesZ

Určení druhu a výměry správního trestu

Při určení druhu správního trestu a jeho výměry se přihlédne zejména

a) k povaze a závažnosti přestupku,

b) k tomu, že o některém z více přestupků, které byly spáchány jedním skutkem nebo více skutky, nebylo rozhodnuto ve společném řízení,

c) k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem,

²⁸ Uvedené pochybení obecního úřadu je důvodem pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ a zrušení rozhodnutí obecního úřadu ve věci přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. a) až e) nebo odst. 2 písm. a) nebo b) StřZáj.

- d) u pokusu přestupku k tomu, do jaké míry se jednání pachatele přiblížilo k dokonání přestupku, jakož i k okolnostem a důvodům, pro které k jeho dokonání nedošlo,
- e) u spolupachatelů k tomu, jakou měrou jednání každého z nich přispělo ke spáchání přestupku,
- f) u fyzické osoby k jejím osobním poměrům a k tomu, zda a jakým způsobem byla pro totéž protiprávní jednání potrestána v jiném řízení před správním orgánem než v řízení o přestupku,
- g) u právnické nebo podnikající fyzické osoby k povaze její činnosti,
- h) u právního nástupce k tomu, v jakém rozsahu na něj přešly výnosy, užítky a jiné výhody ze spáchaného přestupku, a v případě více právních nástupců k tomu, zda některý z nich pokračuje v činnosti, při které byl přestupek spáchán,
- i) u pokračujícího, trvajících a hromadného přestupku k tomu, zda k části jednání, jímž byl přestupek spáchán, došlo za účinnosti zákona, který za přestupek stanovil správní trest mírnější než zákon, který byl účinný při dokončení tohoto jednání.

§ 38

Povaha a závažnost přestupku

Povaha a závažnost přestupku je dána zejména

- a) významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen,
- b) významem a rozsahem následku přestupku,
- c) způsobem spáchání přestupku,
- d) okolnostmi spáchání přestupku,
- e) u fyzické osoby též druhem a mírou jejího zavinění, popřípadě pohnutkou, je-li tato známkou skutkové podstaty přestupku,
- f) délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele,
- g) počtem jednotlivých dílčích útoků, které tvoří pokračování v přestupku.

§ 39

Polehčující okolnosti

Jako k polehčující okolnosti se přihlédne zejména k tomu, že pachatel

- a) spáchal přestupek ve věku blízkém věku mladistvých,
- b) spáchal přestupek, aby odvrátil útok nebo jiné nebezpečí, aniž byly zcela naplněny podmínky nutné obrany nebo krajní nouze, nebo překročil meze jiné okolnosti vylučující protiprávnost,
- c) napomáhal k odstranění škodlivého následku přestupku nebo dobrovolně nahradil způsobenou škodu,
- d) oznámil přestupek správnímu orgánu a při jeho objasňování účinně napomáhal, nebo
- e) spáchal přestupek pod vlivem hrozby nebo nátlaku anebo pod tlakem podřízenosti nebo závislosti na jiném.

§ 40
Přítěžující okolnosti

Jako k přítěžující okolnosti se přihlédne zejména k tomu, že pachatel

- a) spáchal přestupek tak, že využil něčí bezbrannosti, podřízenosti nebo závislosti na jiné osobě,*
- b) spáchal více přestupků,*
- c) spáchal přestupek opakovaně,*
- d) zneužil ke spáchání přestupku svého zaměstnání, postavení nebo funkce,*
- e) spáchal přestupek jako člen organizované skupiny, nebo*
- f) spáchal přestupek na dítěti, osobě těhotné, nemocné, zdravotně postižené, vysokého věku nebo nemohoucí.*

- ✓ **V rozhodnutí o přestupku, kterým byl obviněný uznán vinným, bylo řádně odůvodněno určení druhu a výměry správního trestu, případně upuštění od uložení správního trestu**

Obecní úřad, který ve věci přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj vydal rozhodnutí, že obviněný je vinný a ukládá se mu správní trest v konkrétní výměře, ev. že se od uložení správního trestu upouští [případá v úvahu pouze přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. f) StřZáj], bylo uložení správního trestu a jeho výměry řádně odůvodněno, tedy **všechna kritéria**, z nichž obecní úřad při uložení správního trestu a jeho výměry, případně při upuštění od uložení správního trestu, měl podle ustanovení § 37 a n. PřesZ vycházet a vycházel, **byla označena a řádně odůvodněna.**

- ❖ *Lze konstatovat, že v rozhodnutí, kterým byl obviněný uznán vinným spácháním přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj, bylo uložení správního trestu v konkrétní výměře, případně upuštění od uložení správního trestu, řádně odůvodněno*
- ✗ **V rozhodnutí o přestupku, kterým byl obviněný uznán vinným, nebylo určení druhu a výměry správního trestu, případně upuštění od uložení správního trestu, řádně odůvodněno**

Obecní úřad, který ve věci přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj vydal rozhodnutí, že obviněný je vinný a ukládá se mu správní trest v konkrétní výměře, ev. že se od uložení správního trestu upouští [případá v úvahu pouze přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 písm. f) StřZáj], uložení správního trestu a jeho výměry **řádně neodůvodnil**, neboť **nebyla označena nebo řádně odůvodněna**²⁹ **všechna kritéria**, z nichž obecní úřad při uložení správního trestu

²⁹ Podle rozsudku NSS 4 As 51/2007-68: „Rozhodnutí o uložení pokuty je nepřezkoumatelné, je-li výše pokuty odůvodněna pouhou rekapitulací skutkových zjištění a konstatováním zákonných kritérií pro uložení pokuty, aniž

a jeho výměry, případně při upuštění od uložení správního trestu, měl podle ustanovení § 37 a n. PřesZ vycházet³⁰.

❖ *Je nutno konstatovat, že rozhodnutí, kterým byl obviněný uznán vinným spácháním přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 nebo 2 písm. a) nebo b) StřZáj, a byl mu uložen správní trest v konkrétní výměře, případně bylo rozhodnuto o upuštění od uložení správního trestu, trpí vadou nepřezkoumatelnosti, neboť uložení správního trestu v konkrétní výměře, případně upuštění od uložení správního trestu, není řádně odůvodněno.*³¹

➤ Návrh textu do kontrolního protokolu: „*Kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 37 [a n.] PřesZ.*“

X. Prověřování možné odpovědnosti obecního úřadu za vznik situace, kdy byla ve věci přestupků podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj věc odložena podle § 76 odst. 1 písm. f) PřesZ, anebo bylo řízení (bylo-li již zahájeno) podle § 86 odst. 1 písm. h) PřesZ zastaveno pro zánik odpovědnosti za spáchání přestupku, a to z důvodu uplynutí promlčecí doby podle ustanovení § 30, anebo § 32 odst. 3 PřesZ.

§ 29 PřesZ

Důvody zániku odpovědnosti za přestupek

Odpovědnost za přestupek zaniká

a) uplynutím promlčecí doby,

[...]

§ 30

Délka promlčecí doby

Promlčecí doba činí

a) 1 rok, nebo

b) 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč.

§ 32

Stavení a přerušení promlčecí doby

by bylo zřejmé, zda a jakým způsobem byla tato kritéria hodnocena. Úvaha správního orgánu musí vést k hodnocení individuální povahy protiprávního jednání, přičemž zvažované okolnosti je třeba rozlišovat na přitěžující a polehčující a vždy je posuzovat z hlediska konkrétního dopadu na daný případ“.

³⁰ Uvedené pochybení je důvodem pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ a zrušení rozhodnutí obecního úřadu ve věci přestupku.

³¹ Uvedená vada řízení může být důvodem pro zahájení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 95 odst. 1 SpŘ.

(2) Promlčecí doba se přerušuje

- a) oznámením o zahájení řízení o přestupku,*
 - b) vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným,*
 - c) vydáním rozhodnutí o schválení dohody o narovnání;*
- přerušením promlčecí doby počíná promlčecí doba nová*

(3) Byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání; jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 5 let od jeho spáchání.

§ 23 StřZáj

Přestupky fyzických osob

1) Veřejný funkcionář s výjimkou veřejného funkcionáře uvedeného v § 2 odst. 2 písm. f) nebo g) se dopustí přestupku tím, že

- a) v rozporu s § 4 odst. 1 nebo § 5 odst. 3 vykonává funkci nebo činnost, která je neslučitelná s výkonem funkce veřejného funkcionáře,*
- b) v rozporu s § 4a odst. 1 je provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku anebo společníkem, členem nebo ovládající osobou právnické osoby, která je provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku,*
- c) pobírá odměnu v rozporu s § 5 odst. 1 nebo 2,*
- d) nepodá oznámení o osobním zájmu podle § 8 odst. 1,*
- e) v oznámení podle § 9 až 11 nebo § 12 odst. 4 uvede zjevně nepřesné, neúplné nebo nepravdivé údaje, nebo*
- f) neučiní oznámení ve lhůtě podle § 12 odst. 1, 2 nebo 3.*

(2) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) poruší zákaz výkonu činnosti po stanovenou dobu od skončení výkonu funkce veřejného funkcionáře podle § 6,*
 - b) po skončení výkonu funkce veřejného funkcionáře neučiní oznámení ve lhůtě podle § 12 odst. 3 nebo v něm uvede zjevně nepřesné, neúplné nebo nepravdivé údaje,*
- [...]*

(3) Za přestupek lze uložit pokutu

- a) od 1 000 Kč do 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. d) až f) anebo odst. 2 písm. b) až d),*
- b) od 5 000 Kč do 250 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a) až c),*
- c) od 25 000 Kč do 500 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. a).*

- ✓ **Na vzniku situace, kdy bylo nutné ve věci přestupků podle § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj věc podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. f) PřesZ odložit, anebo řízení (bylo-li již zahájeno) podle ustanovení § 86 odst. 1 písm. h) PřesZ zastavit pro zánik odpovědnosti za spáchání přestupku z důvodu uplynutí promlčecí doby podle § 30, anebo 32 odst. 3 PřesZ, nemá podíl žádné pochybení obecního úřadu.**

Odpovědnost za spáchání přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj z důvodu uplynutí promlčecí doby podle ustanovení § 30, anebo 32 PřesZ, zanikla. Věc bylo nutné podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. f) PřesZ odložit, anebo řízení (bylo-li již zahájeno) podle ustanovení § 86 odst. 1 písm. h) PřesZ zastavit. Příčina, proč v dané věci k uplynutí promlčecí doby došlo, byla objasněna, přičemž bylo zjištěno, že nebyla ani zčásti způsobena žádným pochybením obecního úřadu.

- ❖ *Lze konstatovat, že ke vzniku situace, kdy je nutné ve věci přestupků podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj věc podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. f) PřesZ odložit, anebo řízení (bylo-li již zahájeno) podle ustanovení § 86 odst. 1 písm. h) PřesZ zastavit pro zánik odpovědnosti za spáchání přestupku z důvodu uplynutí promlčecí doby podle ustanovení § 30, anebo 32 odst. 3 PřesZ, došlo v důsledku [uvést důvod], nikoli v důsledku pochybení či liknavosti obecního úřadu.*

- ✗ **Na vzniku situace, kdy je nutné ve věci přestupků podle § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj věc podle § 76 odst. 1 písm. f) PřesZ odložit, anebo řízení (bylo-li již zahájeno) podle § 86 odst. 1 písm. h) PřesZ zastavit pro zánik odpovědnosti za spáchání přestupku z důvodu uplynutí promlčecí doby podle ustanovení § 30, anebo 32 odst. 3 PřesZ, má (alespoň částečně) podíl pochybení obecního úřadu.**

Odpovědnost za spáchání přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj z důvodu uplynutí promlčecí doby podle ustanovení § 30, anebo 32 PřesZ, zanikla. Věc bylo nutné podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. f) PřesZ odložit, anebo řízení (bylo-li již zahájeno) podle ustanovení § 86 odst. 1 písm. h) PřesZ zastavit. Bylo zjištěno, že na předmětném uplynutí promlčecí doby má podíl konkrétní pochybení obecního úřadu.

- ❖ *Je nutno konstatovat, že ve věci přestupků podle ustanovení § 23 odst. 1 a odst. 2 písm. a) a b) StřZáj došlo k nutnosti odložit věc podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. f) PřesZ, anebo řízení (bylo-li již zahájeno) podle ustanovení § 86 odst. 1 písm. h) PřesZ zastavit z důvodu zániku odpovědnosti za spáchání přestupku podle § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj pro uplynutí promlčecí doby podle ustanovení § 30, anebo 32 odst. 3 PřesZ, (alespoň částečně) v důsledku pochybení obecního úřadu.*

- **Návrh textu do kontrolního protokolu: [V kontrolním protokolu bude třeba uvést ona prokázaná pochybení obecního úřadu, která vedla k nutnosti věc odložit, případně již zahájené řízení zastavit z důvodu zániku odpovědnosti za spáchání přestupku podle ustanovení § 23 odst. 1 a 2 písm. a) a b) StřZáj pro uplynutí promlčecí doby.**

Takovým pochybením může být např. nedostatečné zohlednění plynutí promlčecích lhůt při rozvrhu práce na úseku projednávání přestupků atd.].